

WITHIN THE AXIS: TOWARD A NEW LITTLE ENTENTE, 1941-1943

Florin ANGHEL*

Rezumat. După aplicarea celui de al doilea arbitraj de la Viena (30 august 1940) și proclamarea independenței statului croat, în 1941, între București, Bratislava și Zagreb au început să apară proiecte de colaborare diplomatică, politică, economică, militară și culturală, unele dintre ele puse în practică. Deși acțiunile celor trei state vizau, îndeosebi, consolidarea defensivei față de Ungaria și politicile ei regionale, niciunul dintre ele nu a pus în discuție apartenența la Axă sau alianța strategică cu Germania. Colaborarea tripartită româno-croato-slovacă a nemulțumit profund Ungaria care, la Roma și Berlin, a acuzat eforturile de recreare a Micii Înțelegeri interbelice. Afirmații categorice în acest sens, dar și profund antimaghiare, se regăsesc și în discursurile lui Mihai Antonescu și Ante Pavelici. Germania a tolerat activitățile comune ale celor trei state atâta vreme cât a obținut susținerea necondiționată a acestora pentru războiul din Răsărit, împotriva U.R.S.S. După 1943, odată cu înfrângerea de la Stalingrad dar, mai ales, după prăbușirea regimului fascist italian, colaborarea tripartită a început să slăbească, sfârșindu-se în mod oficial la 23 august 1944. Textul de față relevă eforturile liderilor de stat și al diplomaților din România, Croația și Slovacia pentru consolidarea unui punct comun de vedere în fața Germaniei, dar și a Ungariei, și pentru conturarea unei colaborări ce putea să conducă la încheierea unei alianțe politice și militare în conjunctura geopolitică regională controlată de la Berlin.

Abstract. After applying the second Vienna Award (August 30, 1940) and the Croatian state independence in 1941, from Bucharest, Bratislava and Zagreb began to appear collaborative projects diplomatic, political, economic, military and cultural, some of them implemented. Although the actions of those three states aimed, in particular, strengthening defenses against Hungary and its regional policies, none of them questioned the membership of the Axis or Germany. The tripartite collaboration strategic alliance with Romanian-Croatian-Hungarian Slovak deeply unhappy at Rome and Berlin, has accused the Little Entente recreation efforts wars. Categorical statements to that effect, but also profoundly anti-Hungarian, is found in the speeches of Mihai Antonescu and Ante Pavelici. Germany's joint tolerated so long as the three states obtained their unconditional support for the war in the East, against URSS. After 1943 with the defeat at Stalingrad, but especially after the collapse of the Italian fascist regime, began to tripartite cooperation weaken, formally ending 23 August 1944. The present work reveals the state leaders and diplomats from Romania, Croatia and Slovakia to strengthen a common point of view in front of Germany and Hungary, and to outline a collaboration that could lead to political and military alliance clot in controlled regional geopolitical situation in Berlin.

Keywords: Second War, Slovakia, Croatia, Romania, Little Entente, Axis, Germany, Mihai Antonescu, Ante Pavelici, Tiso

* Prof., University „Ovidius” Constanta